

İntifa hakkının devri ile boşanma protokolü sonucu verilen malların viv tabi olup olmadığı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERASET VE İNTİKAL VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.18.01-005.01-1537
Tarih	08.09.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.18.01-005.01-1537

08/09/2011

**Konu : İntifa hakkı devri ve boşanma protokolü sonucu verilen
malların Veraset ve İntikal Vergisi hk.**

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, kuru mülkiyet hakkı şahsınıza ait gayrimenkul üzerinde anneniz adına intifa hakkı tesis edildiği, daha sonra annenizin bu haktan feragat ederek şahsınıza devrettiği; eşinizden boşanmanız sonucu aranızda yapılan boşanma protokolüne göre boşanma tazminatı olarak, İstanbul İli Kadıköy İlçesi, Erenköy Mahallesinde bulunan ve tapunun 1211 ada, 106 pafta, 10 numaralı parselinde kayıtlı gayrimenkulün kuru mülkiyet hakkının çocuklarınıza verilmek şartıyla intifa hakkını devrettiğinizi, mahkeme kararı ve ona bağlı protokol gereği eşinize araba alması için 50.000 TL ve maddi tazminat olarak 155.000 TL verdiğinizi belirterek bu işlemlerin veraset ve intikal vergisi karşısındaki durumu hakkında Başkanlığımız görüşü sorulmaktadır.

7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti uyuğunda bulunan şahıslara ait mallar ile Türkiye'de bulunan malların veraset yoluyla veya herhangi bir suretle olursa olsun ivazsız bir tarzda bir şahıstan diğel şahsa intikalinin veraset ve intikal vergisine tabi olduğu, 2 nci maddesinin (b) bendinde ise mal tabirinin; mülkiyete konu olabilen menkul ve gayrimenkul şeylerle mameleke girebilen diğel bütün hakları ve alacakları ifade ettiğı, (d) bendinde de ivazsız intikal tabirinin, hibe yoluyla veya herhangi bir tarzda olan ivazsız iktisapları ifade ettiğı açıklanmış, maddenin parantez içi hükmü ile de maddi ve manevi bir zarar karşılığı verilen tazminatların ivazsız intikal mahiyetinde sayılmayacağı hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanunun 11 inci maddesinde de bu vergiye konu olacak malların değelrleme gününün, miras yoluyla meydana gelen intikallerde mirasın açıldığı, diğel suretle meydana gelen intikallerde malların hukuken iktisap edildiğı gün olduğu belirtilmiştir.

Ayrıca, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 19 uncu maddesinde, vergi alacağının vergi kanunlarının vergiyi bağladıkları olayın meydana gelmesi veya hukuki durumun oluşması ile doğacağı belirlenmiştir. Veraset ve intikal vergisinde de vergi alacağı; ölüm, ölüme bağlı bir tasarruf, bağış ve sair surette bir ivazsız intikalın meydana geldiğı zaman doğmaktadır.

Diğel taraftan, 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 795 inci maddesinde "İntifa hakkı, taşınırlarda zilyetliğin devri, alacaklarda alacağın devri, taşınmazlarda tapu kütüğüne tescil ile kurulur.

Taşınır ve taşınmazlarda intifa hakkının kazanılması ve tescilinde, aksine düzenleme olmadıkça, mülkiyete ilişkin hükümler uygulanır.

Taşınmaz üzerindeki yasal intifa hakkı tapu kütüğüne tescil edilmemiş olsa bile, durumu bilenlere karşı ileri sürülebilir. Tescil edilmiş ise, herkese karşı ileri sürülebilir" hükmü yer almaktadır. Aynı Kanunun 796 ncı maddesinde de intifa hakkının, hak sahibinin vazgeçmesi ile ortadan kalkacağı belirlenmiştir.

Bu hükümlere göre, başkasına ait bir eşya veya mal varlığı üzerinde belli bir kişiye tam yararlanma olanağı sağlayan bir sınırlı ayni hak olan ve iktisadi bir değel niteliğine sahip intifa hakkı, Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 2 nci maddesinde tanımlanan mal kapsamına girmekte olup bir kişiden diğel bir kişiye intikalinin vergiye tabi tutulması gerekmektedir. İntifa hakkının şahsa bağlı bir hak olması vergilendirmeyi etkilemez. Anılan Kanunda intifa hakkının veraset yolu ile veya ivazsız suretle intikalinin vergiden istisna edileceğine dair bir hüküm de bulunmamaktadır.

Öte yandan, Vergi Usul Kanununun 296 ncı maddesinde, veraset yoluyla veya sair suretle ivazsız ve bedelsiz intikal eden intifa haklarının ne şekilde değelendirileceğı açıklanmıştır. Maddede, intifa hakkı sahibi deyimi kullanılmış ve intifa hakkı sahibinin yaşı ilerledikçe intifa hakkı değelrinin azalacağı hükme bağlanmıştır.

İntifa hakkı, üzerinde kurulduğu nesnede tam yararlanma hakkı sağlayan bir hak olduğundan, yaş ilerledikçe bu hakkı kullanma süresi azalmakta ve intifa hakkının değeri de azalmaktadır. İntifa hakkı sahibinin vazgeçmesi (feragat) halinde ise intifa hakkı kuru mülkiyetle birleşmekte ve intifa hakkı sahibi bu hakkı elde eden kuru mülkiyet sahibi olmaktadır.

Buna göre hem sahibi olduğunuz gayrimenkulün kuru mülkiyet hakkı kendi üzerinizde kalmak şartıyla, intifa hakkının annenize ivazsız bir suretle intikali, hem de annenizin intifa hakkından ivazsız feragat etmesi veraset ve intikal vergisine tabi bulunmaktadır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 174 üncü maddesinde "Mevcut veya beklenen menfaatleri boşanma yüzünden zedelenen kusursuz veya daha az kusurlu taraf, kusurlu taraftan uygun bir maddi tazminat isteyebilir. Boşanmaya sebep olan olaylar yüzünden kişilik hakkı saldırıya uğrayan taraf, kusurlu olan diğer taraftan manevi tazminat olarak uygun miktarda bir para ödenmesini isteyebilir" denilmektedir. Aynı Kanunun 184 üncü maddesinin 5 numaralı fıkrasında ise boşanma veya ayrılığın fer'i sonuçlarına ilişkin anlaşmaların hakim tarafından onaylanmadıkça geçerli olmayacağı hükmü yer almaktadır.

Talep formunuzun eki Kadıköy 3 üncü Aile Mahkemesinin Esas No: 2010/413, Karar No: 2010/450 sayılı boşanma kararı ile 14/5/2010 tarihinde boşanmanıza, eşinizle aranızda düzenlenen ve İstanbul İli Kadıköy İlçesi, Erenköy Mahallesinde bulunan ve tapunun 1211 ada, 106 pafta, 10 numaralı parselinde kayıtlı gayrimenkulün intifa hakkı eşiniz, çıplak mülkiyeti çocuklarınız adına olmak üzere tapuda devir ve tescilini ve eşinize araba alması için 50.000 TL ile ayrıca 155.000 TL maddi tazminat vereceğinize dair protokolün onaylanmasına karar verilmiştir.

Bu itibarla eşinize boşanma karşılığında verdiğiniz para ile intifa hakkının, Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 2 inci maddesinin (d) bendinin parantez içi hükmünde belirtilen tazminatlar kapsamına girmesi nedeniyle veraset ve intikal vergisine tabi tutulmaması; boşanmada taraf olmayan çocuklara herhangi bir karşılık olmaksızın gayrimenkulün kuru mülkiyetinin devri ivazsız bir intikal olduğundan, veraset ve intikal vergisine tabi tutulması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(**) Talebiniz zerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 10.09.2026